

## **ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ МУЗИКИ У ШКОЛІ**

(Карлиханова Ірина, магістр факультету психолого-педагогічної  
освіти та мистецтв)

БДПУ, м. Бердянськ, Україна

(Григор'єва В.В., кандидат педагогічних наук, доцент)

БДПУ, м. Бердянськ, Україна

Урок музичного мистецтва є основною формою музичної освіти і музично-естетичного виховання учнів загальноосвітніх шкіл. Від організації і вмілого проведення уроків залежить вирішення завдань музичної освіти підростаючого покоління.

Використання проблемного навчання у музичному вихованні учнів є ефективним засобом формування емоційно-ціннісного відношення дітей до музичного мистецтва.

Проблемне навчання – це така організація процесу навчання, основу якої складають проблемні ситуації, проблеми та їх вирішення учнями [2, с.19]. Ідея активізації навчання через включення учня у самостійне розв'язання певного завдання знайшла своє відображення в працях Жан-Жака Руссо, Йогана Генріха Песталоцці, Фрідріха Адольфа Дістервега.

Проблемне навчання можна організувати на уроці музики трьома методами. Один з них - метод проблемного викладу нового матеріалу, при якому вчитель розкриває логіку вирішення проблеми, систему доказів, а учні при цьому подумки включаються в процес вирішення проблеми учителем.

Наступний метод – частково-пошуковий або евристичної бесіди, при якому вчитель за допомогою підготовлених до уроку проблемних питань спрямовує мислення учнів у необхідне русло, завдяки чому їх вирішення призводить до відкриття учнями нового, нехай навіть суб'єктивного знання.

І нарешті, дослідницький метод передбачає повну самостійну творчу діяльність учнів. Він готує учня до цілісного самостійного вирішення проблеми. Наприклад, музичне інсценування невеликих творів або уривків у молодших і середніх класах, в старших класах - це вже самостійна постановка сцен з п'єс або музичних вечорів [3, с. 189].

Поштовхом для початку активного творчого пошуку можуть служити проблемні ситуації, які створює вчитель різними прийомами. Наприклад, питання-завдання на порівняння двох контрастних за характером творів (Прелюдія №4 та Етюд №12 О. Скрябіна, Прелюдія №7 і №20 Ф. Шопена) або двох контрастних образів у творі («Егмонт» Л. Бетховена, «Ромео і Джульєтта» С. Прокоф'єва); порівняння фортепіанного твору і його оркестрового варіанту («Картинки з виставки» М. Мусоргського та їх оркестровка М. Равеля, «Місячне сяйво» К. Дебюссі).

Прийоми створення проблемних ситуацій чимало, головне, щоб учні за допомогою продуманих вчителем проблемних питань включалися у пошук

рішення поставленої проблеми і, що важливо, аргументували свої відповіді. Важливо спонукання учнів до роздумів, висловлення власної думки, нехай не зовсім вірної. Для цього необхідно створювати на уроці атмосферу шанобливого ставлення до чужої думки, щоб учні довіряли свої почуття і переживання класу і вчителю. Саме такі вимоги висуває проблемне навчання до вчителя і до уроку [1, с. 85].

Таким чином, музичне виховання учнів, організоване засобами проблемного навчання, створює величезні можливості для розкриття творчого потенціалу учнів, для формування їх емоційно-ціннісного ставлення до музичних творінь і до світу в цілому. А методами проблемного навчання можуть бути організовані всі види музичної діяльності на уроці: слухання музики, виконання вокального твору, гра на інструментах, твір, імпровізація.

#### **Література**

1. Гумінська О.О. Уроки музики в загальноосвітній школі: Методичний посібник. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2004. - 104 с.
2. Топузов О. М. Розвиток технології проблемного навчання як засобу саморозвитку особистості в навчально-виховному процесі / О. М. Топузов // Педагогіка вищ. та серед. шк.: зб. наук. пр. - 2010. - Вип. 29. - С. 18-25.
3. Чиназірова А. Р. Дидактический принцип проблемности в музыкальном воспитании школьников / А. Р. Чиназірова // Вестник Адыгейского государственного университета. - 2009. - Вып. 2 (44). - С. 187-194.